

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Протокол 19.09.2025 № 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по КУ Сумська СШ № 25,
м. Суми 19.09.2025 № 125-од

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
КОМУНАЛЬНОЇ УСТАНОВИ
СУМСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА
ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №25,
М. СУМИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність в комунальній установі Сумська спеціалізована школа I – III ступенів № 25, м. Суми Сумської області (далі – Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу школи.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, ст. 42 Закону України «Про освіту», Законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторське право і суміжні права», Статуту школи, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Метою Положення про академічну доброчесність є формування в закладі системи демократичних відносин між учасниками освітнього процесу, розвитку корпоративної культури, забезпечення академічної свободи, сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету закладу.

1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, здобувачів освіти та їх батьків чи осіб, які їх замінюють) та співробітників школи.

II. Правові та етичні принципи академічної доброчесності в закладі освіти

2.1. **Академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Дотримання академічної доброчесності в школі пов'язане із сповідуванням педагогічними працівниками та здобувачами загальної середньої освіти наступних принципів:

2.2.1. **Верховенства права.** У шкільному середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенства права, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо.

2.2.2. **Законності.** У своїй діяльності члени шкільної спільноти мають суворо дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

2.2.3. **Соціальної справедливості.** У взаємовідносинах між членами шкільної громади важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та школи, а також повага до гідності кожної особи та нетерпимість щодо аморальної та неетичної поведінки.

2.2.4. **Науковості.** Педагогічні працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати шкільну спільноту з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причинно-наслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати

навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок із сьогоденням.

2.2.5 Дотримання авторського права. Педагогічні працівники повинні посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, науково-педагогічну, творчу діяльність. Забезпечити виконання письмових робіт без залучення зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, списування, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

2.2.6 Принцип достовірності результатів педагогічної, науково-педагогічної, дослідницької діяльності здобувачів загальної середньої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); об'єктивність оцінювання результатів навчання. Недопускати свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти.

2.2.7 Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів загальної середньої освіти та педпрацівників школи управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці.

2.2.8 Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

2.2.9 Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в школі, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності, є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю.

2.2.10 Відповідальності. Здобувачі загальної середньої освіти та педагогічні працівники школи мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

2.3. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України, Статуту школи, Колективного договору та внутрішнього шкільного розпорядку;
- сприяння формуванню та утвердження позитивного іміджу закладу освіти, примноження його традицій;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- виявлення толерантності та поваги до осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства,

національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти на основі чітких критеріїв оцінювання досягнень учнів;

- ефективного виконання своїх функціональних обов'язків;

- підвищення кваліфікації;

- дотримання правил посилання на джерела інформації в разі використання ідей, відомостей, розробок, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти та попередження списування;

- дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;

- надання якісних освітніх послуг з використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;

- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення;

- дотримання політики запобігання списування.

2.4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України, законів України, загальноприйнятих етичних норм;

- повагу до педагогічних працівників, повагу до честі та гідності інших осіб;

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх потреб і можливостей);

- використання у навчальній та дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації, дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;

- особисту присутність на всіх уроках, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

- користування ресурсами освітнього закладу відповідально, економно та за призначенням;

- сприяння збереженню та примноженню традицій закладу, підвищення його престижу власними досягненнями у навчанні, спорті, творчості.

2.5. Дотримання академічної доброчесності батьками здобувачів освіти, або особами, які їх замінюють, передбачає сприяння реалізації освітньої програми, самостійному виконанню учнями навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю.

III. Перелік можливих порушень академічної доброчесності

3.1. Порушеннями академічної доброчесності згідно зі ст. 42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

- **Самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.

- **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

- **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної тощо).

- **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

- **Зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

IV. Інформаційні заходи з формування академічної доброчесності та запобігання її порушенням

4.1. Положення доводиться до всіх учасників освітнього процесу на педагогічній раді, батьківських конференціях, виховних годинах, а також оприлюднюється на вебсайті закладу.

4.3. Заступник директора школи, що відповідає за організацію методичної роботи в закладі:

4.3.1. забезпечує організацію практикумів, консультацій з педагогічними працівниками з метою попередження порушень академічної доброчесності під час оформлення власних методичних розробок;

4.3.2. забезпечує рецензування робіт на конкурси, на присвоєння педагогічного звання та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

4.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу з учнями щодо етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

V. Порядок реагування закладу освіти на можливі порушення академічної доброчесності та можливі види відповідальності за ці порушення

5.1. З метою виконання норм цього Положення в закладі освіти створюється постійна Комісія з питань академічної доброчесності та корпоративної етики (далі – Комісія).

5.1.1. Комісія уповноважується приймати та розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації закладу освіти щодо накладання відповідних санкцій.

5.1.2. Склад Комісії затверджується наказом директора закладу освіти. Строк повноважень Комісії становить 1 рік.

5.1.3. До складу Комісії можуть входити адміністрація, представники педагогічного колективу та учнівського самоврядування.

5.1.4. Будь-який працівник закладу, здобувач загальної середньої освіти може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

5.1.5. Комісія зі свого складу обирає Голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи, рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

5.1.6. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, що скликаються при необхідності вирішення питань, пов'язаних з порушенням академічної доброчесності.

5.1.7. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

5.1.8. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

5.1.9. Комісія, не менше одного разу на рік, звітує про свою роботу перед колегіальним органом управління закладу освіти.

5.1.10. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

5.1.11. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Положення академічної доброчесності.

5.1.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи непорушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

5.2. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та дане Положення (Додаток 1).

5.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна;
- відмова у встановленні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;
- позбавлення встановленої педагогічної категорії чи присвоєного педагогічного звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

5.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі повної загальної середньої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання;
- попередження.

VI. Заключні положення

6.1. Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради школи та вводиться в дію наказом директора школи.

6.2. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені за поданням будь-якого учасника освітнього процесу, затверджуються рішенням педагогічної ради школи та вводяться в дію наказом директора школи.

6.3. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки.

6.4. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний вебсайт.

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - річне оцінювання (для екстернів) - моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання Термін-1 тиждень Або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми
		- державна підсумкова атестація; - річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі Незарахування результатів
		- I етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах

Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень ураховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань
Обман: Фальсифікація Фабрикація Плагіат	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка;	У випадку встановлення таких порушень: а) спотворене використання у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність - є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії б) у разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів

		- методична збірка - методичний вісник; - стаття; - методична розробка; - виступ на засіданні педагогічної, методичної ради.	власної педагогічної діяльності – є підставою для позбавлення педагогічного працівника I, II кваліфікаційної категорії
--	--	--	---